

A peremlyukkártyás rendszer - előnyeinek ellenére - a vállalati élet számos területén még nincs kellő mértékben bevezetve, aminek egyik oka, hogy a kártyák gyors válogatására hazai gyártású egyszerű készülék nem áll rendelkezésre.

Az Ujítók Lapja szeptemberi számában egy univerzális /K6, K5 és K4 nagyságu kártyák válogatására alkalmas/ vibrációs peremlyukkártya válogató készülékről megjelent közleménye alapján egy vidéki vállalat a készülék szeriagyártását tervezi.

Az OMKDK Fejlesztési és Hálózatszervezési Igazgatóságának szakértői megtekintették a vibrátoros peremlyukkártya szelektort, amely már huzamosabb ideje kifogástalanul üzemel. Jelenleg a készülék csak két kártyaméretre alkalmas, de sorozatgyártás esetén, kisebb módosítással, három különböző szabványméretű kártya is szelektálható lesz vele.

A gép működéséről, teljesítményéről és egyéb műszaki adatairól az ujítók /BAUMANN Sándor és PATÉR Mihály, ALUTERV, 494-750, 483 mellék/ készséggel adnak tájékoztatást. Az optimális szerianyagság megállapítása érdekében kérik az igények sürgős bejelentését.

§§

SZIMPÓZIUM - KONGRESSZUS

Gépi indexelés és gépi kivonatolás szimpózioma, Moszkva, 1966. szept.28 - okt.1.

A VINITI és a UNESCO által együttesen rendezett szimpóziom a fenti kérdések mellett még az automatizált szövegolvasással, az automatizált indexelés és az információk szelektív terjesztése /pl. figyelőszolgálat, témafigyelés/ közötti rokonsággal, idegen nyelvű szöveg indexelésével és a nemzetközi együttműködés idevágó kérdéseivel is foglalkozott. Szakbizottság létesült, amely az idegen nyelvű szövegek automatizált indexelését úgy tanulmányozza, hogy azonos anyagon több módszert próbál ki. Egy másik szakbizottság automatizált rendszerek elemi kérdéseit vizsgálja.

/FID News Bulletin, 17.k. 1.sz. 1967. p.3./

.§.

A NEMZETKÖZI MIKROGRÁFIAI KONGRESSZUSRÓL, amelyet Tokióban tartottak 1965. novemberében, részletesen beszámol a National Micro-News 82.száma /1966.jun./. A japán joggyakorlat elfogadja a mikrofilmet hiteles másolatként. Az alkalmazások Japánban gyorsan szaporodnak. Angol résztvevő a mikrofilm nyugdíjintézetbeli alkalmazásáról számol be. Ismertették a diazó-papírok felhasználási lehetőségeit. Xerográfias eljárások, Kalvar-film alkalmazások, TV felhasználása, információviasszakeresés és kamera-konstrukciók ismertetése tette teljessé a gazdag programot.

II. Nemzetközi Reprográfiai Kongresszus

Köln, 1967. október 25-31.

1963. októberében tartották Kölnben az I. Nemzetközi Reprográfiai Kongresszust és ezzel párhuzamosan a nemzetközi reprográfiai kiállítást. A kongresszus és a kiállítás osztatlan sikere arra készítette a rendezőket és a kongresszus résztvevőit, hogy elhatározzák a reprográfiai kongresszusok rendszeressé tételét. Ennek érdekében nemzetközi bizottságot szerveztek, amely ugy határozott, hogy a II. Kongresszus megrendezésének helyéül ismét Köln-t javasolja.

A Német Szövetségi Köztársaság képviselői - a Deutsche Gesellschaft für Photographie illetékes munkatársai - vállalták a megbízatást és a nemzetközi bizottsággal karöltve végzett előkészítő munkájuk nyomán kitűzték a II. Nemzetközi Reprográfiai Kongresszus időpontját; kidolgozták a részletes programot és szétküldték a Kongresszus meghívóit.

Ez évben is a kongresszussal egy időben rendezik meg a nemzetközi reprográfiai kiállítást és még számos kisebb kiállítást és bemutatót.

A kongresszus előadásainak témaköre két nagy csoportra oszlik:

- a reprográfia tudomány alapjaival és
- a reprográfia alkalmazástechnikai kérdéseivel

foglalkozó előadások csoportjára. Az előzetes programból kitűnik, hogy különösen nagy szerephez jutnak a legújabban kidolgozott, ill. elterjedt eljárások. Mind a tudományos, mind az alkalmazástechnikai előadások a reprográfia négy fő területe körül csoportosulnak. E négy terület a következő:

1. ezüsthalogén másolási eljárások /"hagyományos" foto/;
2. elektrofotográfia /elektrográfia, xeroográfia/;
3. egyéb eljárások /diazó-, stb./, és mint kiemelt terület
4. a mikrofilmtechnika és alkalmazása.

A kongresszushoz hasonlóan sok érdekességet ígér a nemzetközi kiállítás is. A reprográfia viszonylag fiatal terület, amely tulajdonképpen csak néhány éve vált külön, mint a fényképészet és a nyomdaipar korábbi határterülete. A fiatal ágazatok "szokása" szerint műszaki fejlődése még korunk technikai forradalmához képest is rendkívül gyors. Minden év új és új megoldásokat, készülékeket, anyagokat, alkalmazási területeket hoz és mindezek nyilván nagy bőségben vonulnak majd fel a kiállításon.

A tájékoztatásügy dolgozóinak "mindennapi kenyere" és gyakran keserű kenyere a reprográfia. Minden tájékoztatási szerv állandó

problémája a gyors, olcsó, jó minőségű másolás, vagy kis példányszámú sokszorosítás. Hazai tapasztalataink és eredményeink még igen szerények. Mindez igen érdekessé teszi számunkra a reprodukciós kongresszust és kiállítását, ezért a továbbiakban még többször hírt adunk a kongresszus előkészületeiről, lefolyásáról és eredményeiről.

Az érdeklődőknek szívesen szolgál további tájékoztatással az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ titkársága.

.§.

Az Association of Research Libraries 68. kongresszusa

Az Association of Research Libraries /Kutatóintézeti Könyvtárak Egyesülete/ 68. kongresszusán 1966. július 9-én New Yorkban a könyvtári és tájékoztatói rendszerek országos tervezésének problémáját tárgyalták.

A Kongresszusi Könyvtár a kutatóintézeti könyvtárakkal együttesen olyan gazdag bibliográfiai anyag felett diszponál majd, ami a történelemben páratlan. A számológépek használata és az adatközlés egységesítése révén máris működik egy együttműködő könyvtári rendszer, amelynek központja a Kongresszusi Könyvtár.

Az országos információs rendszer egyik célja az, hogy a kutatás szempontjából értékes művek egy példánya elérhető legyen most, sőt évek, évtizedek múltán is. A könyvtáros ne csak mondja, hogy ilyen és olyan dokumentum létezik, hanem szerezzé is be, adja kézbe.

A NPAC program /National Program for Acquisitions and Cataloging = Országos Gyarapítási és Katalógizálási Program/ fejlesztésével, a MARC vállalkozás /Machine-readable Cataloging Data Distribution Project = gépi uton leolvasható katalógizálási adatok terjesztése/ terjedésével, az általános automatizálási programmal együtt bontakozik ki egy országos könyvtári tájékoztatói rendszer. Ennek létrejöttét hivatott elősegíteni a két nagy könyvtáros egyesület közös bizottsága, a CONLIS /Committee on National Library and Information Systems = Országos Könyvtári és Információs Rendszerek Bizottsága/.

Beszámoltak a COSATI bizottság tervéről /Committee on Scientific and Technical Information = Tudományos és Műszaki Információs Bizottság/. Ennek a szövetségi szervnek szoros kapcsolata van az elnöki hivattal is. A terv szerint öt működési szint szükséges, u.m. országos, egyeztető, hálózati központ, hálózati alközpont, tagkönyvtárak. Az országos információs hálózatra az jellemző, hogy ebben nincsenek átfedések a gyarapítás, feltárás, megőrzés tekintetében. Országos szabványosítást csak irányelvek, címleírások, alakítások, hálózatszervezés és hírközlő kódok területén alkalmaznának, de nem a gépek, adathordozók, gépi programok és gépi kódok vonalán.

Az EDUCOM néven működő Egyetemközi Hírközléstechnikai Tanács /Interuniversity Communications Council/ egy év alatt 42 tagra gyarapodott. Felsőoktatási szervek egyesülnek az EDUCOM-ban, amely 5 év alatt 750 ezer dollárt költött a KALLOG-alapból és kisebb alapítványokból. Egyetemi tájékoztatói problémákat vizsgál, mint pl. egyetemi információs tipushálózat fejlesztése, önképzési technológiák /számológép/ kutatása, szerzői jogi helyzetkép összeállítása a számológép által teremtett új helyzetben, szüntelen továbbképzési, vagyis "holtig tanulási" módok és eszközök vizsgálata, a számítástechnika meghonosítása egyetemi adminisztráció és klinikai praxis számára, végül az előkészítő oktatás vizsgálata.

Az INTREX /Information Transfer Experiments = Információ átviteli kísérletek/ projektum célja kettős: kutatóintézeti nagykönyvtárak üzemi problémáinak hosszú időre szóló megoldása és az információ-átviteli technikájának területén megfelelő jártasság szerzése. Az INTREX kapcsolatban áll a Massachusetts Institute of Technology Egyetemen, ahol 1970-ben a könyvtárnak már az INTREX eredményeit kell hasznosítania.

Az INTREX projektum kidolgozásában fizikusok, nyelvészek, matematikusok stb. vesznek részt. Az egyetemi könyvtár az egész főiskolai közösségre kiterjedő információ-átviteli hálózat központi eszköze lesz. A központi memória /digitalis, valamint grafikus/ nemcsak a katalógus tartalmazná, hanem referátumokat, tömörítvényeket, sőt olykor a könyvtár könyveinek vagy tanszéki dokumentumoknak a szövegét, valamint a laboratóriumokban legutóbb létrejött /ténybeli/ adatokat, ugyszintén a megfigyelők észrevételeit. Folyóiratcikkek és monográfiák is szerepelnének a memóriában. Hallgatók, oktatók és más kutatók ezekhez a forrásokhoz házitelefonon, telex, képfűző vagy gyorsmásolat révén juthatnának. Az egyetemi számológéppont irányítaná a forgalmat, és más könyvtárakat, más hálózatokat kapcsolhatna be a rendszerbe.

A SATCOM /Committee of Scientific and Technical Communication = Tudományos és Műszaki Hírközléstechnikai Bizottság/ a Nemzeti Tudományos Akadémia és a Nemzeti Műszaki Akadémia által létrehívott kétéves bizottság, amely a magánvállalkozásokkal foglalkozik. Hol található a magánérdek és a javasolt országos információs rendszer érdeke? Mi a tudományos egyesületek stratégiai feladata egy olyan ügyletben, amelybe a Szövetségi Kormány egyre nagyobb mértékben beavatkozik? E kérdéseket vizsgálva, a SATCOM nem problémacentrikus, hanem antropocentrikus. Politikával és nem technológiával foglalkozik. A tudósok társadalmáért áll ki, hiszen a kormánytól független szerv, tehát megteheti.

/LC Information Bulletin, 25.k. 29.sz. 1966.jul.21. p.433-440./

.§.

KÉT KÖNYVTÁRI TANÁCSADÓ CSOPORTOT létesített az Egyesült Államok elnöke. Ezek az Elnöki Könyvtárügyi Bizottsággal együtt fokozottabb szerepet szánnak a könyvtáraknak, mint ismeretek forrásainak és mint az országos információs rendszer tagjainak a következő

feladat kapcsán: a könyvtári állományok hasznosítását célzó testületi vagy magán-elvek, tervek és módszerek értékelése, működő és hatásos országos könyvtár-rendszer létesítése céljából állami és magánakciókra javaslattevél.

A Szövetségi Kormány több mint 600 millió dollárt kíván évente a könyvtárak fejlesztésére fordítani, cserében tervszerűséget kíván a könyvtáraktól, továbbá szakzerű vezetést. A kinevezett bizottságokban számos szakterület szaktekinvélyei foglalnak helyet.

/IC Information Bulletin, 25.k. 36.sz. 1966.szept.8. p.562-564./

.§.

DOKUMENTÁCIÓS REPROGRÁFIAI KÖZPONTOT alapított az OSTI /Office for Scientific and Technical Information - Tudományos és Műszaki Információs Hivatal/ több mint 30 ezer font sterling szubvencióval.

A központ főleg a fotografiai kicsinyítés problémáival foglalkozik, vagyis dokumentumokról mikrofilm és mikrokártya /vagy transzparens mikrolap/ készítésével, ezek tárolásával, feldolgozásával, visszakeresésével és visszanyújtásával.

A központ a mikrofilm irodalmat gyűjti és feldolgozza, referátumait mikro alakban készíti és terjeszti. Ezek alkalmasak a különböző mikrofilm rendszerek műszaki és gazdasági paramétereinek, valamint felhasználói véleményeknek a nyilvántartására.

Az USA és Hollandia hasonló szubvencionált szerveivel együttműködve történik a brit piacon jelentkező mikrofilm berendezése vizsgálata és értékelése.

Olvasói igények kutatása és vizsgálata, valamint az igények kielégítését célzó kutató és fejlesztő munka elősegítése is feladata a központnak.

§§§

Az ETO fejlesztése a Szovjetunióban

Az ETO-táblázatok közreadását és revízióját irányító szovjet Osztályozóbizottság legutóbbi konferenciáin az ETO 38 osztály revideálását 22 információs központra bízta, határozatot fogadott el az ETO 51 Matematika alapos revíziójáról, továbbá az ETO 663.9 Csokoládé, kakaó, kávé, tea; az ETO 664.6 Sütés, és az ETO 77 Fényképészet osztályok revíziójáról is.

Az "Extensions and Corrections to the UDC" mintájára orosz kiadvány indul, amely a meglévő orosz ETO kötetek szerinti bontásban